

EREĞLİ REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ AİLE EĞİTİM SEMİNERİ

KONULAR:

- × TANILAMA SÜRECİ
- × YASAL HAK SORUMULULUKLAR
- × Z.E.Ç. KİŞİLİK ÇZELLİKLERİ
- × Z.E.Ç. ZİHİNSEL GELİŞİMLERİ
- × Z.E.Ç. MOTOR GELİŞİM ÖZELLİKLERİ
- × Z.E.Ç. SOSYAL VE DUYGUSAL GELİŞİMLERİ
- × Z.E.Ç. Z.HİNSEL GELİŞİMLERİ
- × KAYNAŞTIRMA EĞT. VE AİLE

TANILAMA SÜRECİ AŞAMALARI

- × REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİNDE YAPILACAK TANILAMA İŞLEMİNDE AİLE VE OKUL İLE İŞBİRLİĞİ İÇİNDE ÇALIŞMALIDIR.
- × TANILANMASI İSTENEN ÖĞRENCİ OKUL REHBER ÖĞRETMENİ VE SINIF ÖĞRETMENİ TARAFINDAN BİLGİLENDİRİLMELİDİR.
- × RAM'DA İNCELEME YAPILMADAN ÖNCE ÖNCE AİLE TÜM SÜREÇ HAKKINDA BİLGİLENDİRİLMELİDİR.
- × İNCELEME SONUCUNDA ÇIKAN SONUÇ AİLE İLE PAYLAŞILMALI VE İŞLEYECEK SÜREÇ HAKKINDAN AİLE BİLGİLENDİRİLMELİDİR.

TANILAMA SÜRECİNDE İSTENECEK EVRAKLAR

- × EĞİTSEL DEĞERLENDİRME İSTEK FORMU (İLK KEZ GELİŞLERDE)
- × BİREYSEL GELİŞİM FORMU(RAPOR YENİLEME İŞLEMİNDE)
- × OKUL KAYIT EVRAKI

- ✘ DESTEK EĞİTİM TALEBİ VAR İSE ENGELLİ SAĞLIK KURULU RAPORU
- ✘ DÖRT ADET FOTOĞRAF
- ✘ RAM RANDEVU İLE ÇALIŞAN BİR KURUMDUR.
- ✘ BUNUN İÇİN AİLELERİN;
- ✘ ramdevu.meb.gov.tr
- ✘ ADRESİNDEN RANDEVU ALMALARI GEREKMEKTEDİR.
- ✘ AİLE, RANDEVU SAATİNDE İSTENEN EVRAKLAR VE ÖĞRENCİ İLE RAM DA OLMALIDIR.

YASAL HAKLAR

- ✘ ENGELLİ BİREYLERİN VE AİLELERİNİN KANUN VE YÖNETMELİKLERLE BELİRLENMİŞ YASAL HAKLARI BULUNMAKTADIR.
- ✘ BU HAKLAR AİLEYE BAZI YÜKÜMLÜLÜKLER GETİRMEKTEDİR.
- ✘ BU HAKLAR KONU BAŞLIKLARI İTİBARI İLE ŞUNLARDIR.

EĞİTİM

- ✘ Özel Eğitim Sınıflarında okuyan öğrencilerin taşınması ücretsiz olarak yapılır (Kaynaştırma öğrencileri bu haklardan yararlanamaz.)
- ✘ Destek eğitim alan öğrencilerin eğitim giderleri devlet tarafından karşılanır.
- ✘ RAM tarafından yapılan inceleme sonuçları üzerinden altı ay geçtikten sonra yeni bir inceleme talebinde bulunulabilir.

SAĞLIK

- ✘ Özürlü öğrencilerin hastanelerde muayeneleri öncelikli olarak yapılır.
- ✘ %70 Ağır Özürlü öğrencilerin bakımı için ücret ödenir

ZİHİN ENGELLİ ÇOCUKLARIN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

- ✘ Bağımsız olarak hareket etmekte zorluk yaşarlar. Bu sorun özgüven eksikliğinden kaynaklanır.
- ✘ Cesaretleri çabuk kırılır.
- ✘ Sebatsızdırlar.
- ✘ Dikkat süreleri oldukça kısadır.
- ✘ Sorumluluk almak istemezler.
- ✘ Kendi kendilerine işe başlamak istemezler.
- ✘ Geç ve güç dostluk kurarlar.
- ✘ Duygularını kontrol etmede güçlük çekerler.

Z.E.Ç. ZİHİNSEL GELİŞİM SÜRECİ

- ✘ Bu çocukların zihinsel gelişimleri bireysel farklılıklar göstermekle birlikte zihinsel süreçler ve işlevlerle ilgili bazı genel özellikleri vardır.
- ✘ Zihinsel engelli kişilerin öğrenmeleri güç ve zaman alıcıdır. Ayrıca bazı kavramları ya da becerileri yetişkinlikte bile tam olarak kazanmaları söz konusu olmayabilir.
- ✘ Zihinsel engelli çocukları normallerden ayıran en belirgin özellikleri öğrenme yetenekleridir.
- ✘ Zihinsel engellilerin bir öğrenme görevini yerine getirirken geçtikleri basamaklar normallerden farklı değildir.
- ✘ Sadece bu basamaklardan geç ve güç geçerler.
- ✘ Zihinsel engelli kişilerin diğer tüm gelişimleri zihinsel durumundan etkilenmektedir.
- ✘ Ancak, uygun şekilde bilgiyi toplama, etiketleme, sınıflama, hatırlama ve kullanma yeteneği yetersiz de olsa, bulunmaktadır.
- ✘ Bu çocuklar soyut terim tanım kavramları, sembolleri ve genellemeleri daha az anlayabilmektedirler.
- ✘ Algıları kavramları ve tepkileri basittir.
- ✘ Zihinsel engelli çocuklar, öğrenme ve diğer aktivitelere gerekli zaman dilimi içerisinde dikkatlerini odaklamada başarısızdırlar. Dikkat süreleri kısa ve dağınıktır.

- ✘ Bu durum zihinsel yetersizlikler yanında güdülenme eksikliği ve olumsuz çevre koşulları ile ifade edilmektedir.
- ✘ Dikkat sürelerinin kısa ve dağınık olması öğrenme aktivitesi ile ulaşılmaya çalışılan hedefe ulaşamamasına neden olmaktadır.
- ✘ Özellikle seçici dikkat ile ilgili sorunlarının olması dikkatlerini vermeleri gereken yere değil, yetişkinin davranışlarına odaklanmaları ile kendini göstermektedir.
- ✘ Bu çocukların ilgi süreleri kısadır. Çok ilginç buldukları çalışmalarda dahi kısa bir süre sonra bırakırlar.
- ✘ Bu süre yaş sınıf zekâ ve eğitim seviyesine göre farklılık gösterir.
- ✘ Zaman kavramı saat, gün, hafta, ay ve yılı tanımak, kavramak ileri sınıflarda ancak mümkün olabilir.
- ✘ Zihinsel engelli çocukların özelliklerinden biri de çalışmalar esnasında çabuk yorulmaları ve etkinlikleri bırakmalarıdır.
- ✘ Etkinliğin başaracağı noktadan başlatılması onun ilk teşebbüsünün başarılı olması çok önemlidir.
- ✘ Onda ben yapabiliyorum duygusunu sağlamak için devamlı olarak basamaklandırarak çalışma yapmak gerekir. (Küçük adımlar ilkesi)
- ✘ Kendilerinden küçüklerle ilişki kurmayı ve oynamayı tercih ederler.
- ✘ Doğru davranışa ulaşmak için mümkün merteye, normal akranlarıyla bir arada olabilecekleri ortamlar hazırlanmalıdır.
- ✘ Oyun öğrenmelerinde çok önemli bir tutar.
- ✘ Zihinsel engellilik gösterenlerin dikkatte, bellekte, dil gelişiminde akademik başarıda devam eden sorunlar göstermeleri, güdülenme sorunlarını ortaya çıkmasına zemin hazırlar.
- ✘ Yaşanılan uzun süreli başarısızlıklar “öğrenilmiş çaresizlik” getirir. Ben yapamam, başaramam duygusu pekişir. Bunun için küçük adımlar ilkesi ile hareket etmek gerekir.
- ✘ Genelleme yapmada ve kazandıkları bilgileri transfer etmede güçlükleri vardır.
- ✘ Yeni durumlara uymada güçlük çekerler.
- ✘ Zihinsel engelli çocuklar, gruplama ve ilişki kurma becerilerinin kullanımında aynı zekâ yaşındaki normal akranlarıyla benzer düzeydedirler.
- ✘ Ancak her iki yöntemi de normal akranlarına göre daha az kullanmaktadırlar.

Z.E.Ç. MOTOR GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

- ⦿ Normal gelişim gösteren çocuklarda, yaşamın ilk iki yılında çocuğun kazandığı hareketler ileride kazanılacak hareket becerilerinin temelini meydana getirmektedir.
- ⦿ Normal gelişim içindeki çocuklar doğumdan iki yaşına kadar başını dik tutma, nesnelere uzanma, yakalama, dönme, oturma, emekleme, sıralama ve yürümeyi içeren gelişimsel sırayı izlemektedir.
- ✘ Yaşamın ikinci yılından yedi yaşına kadar olan dönemde ise çocuk, koşma, topu tutma, atma, sıçrama, atlama, yakalama, fırlatma gibi becerileri elde etmektedir.
- ✘ Bu beceriler, tüm çocukların ortak olarak gösterdiği, yaşam için gerekli temel becerilerdir.
- ✘ Zihinsel engelliliğe sahip çocuklarda tüm diğer gelişim alanlarında olduğu gibi, motor gelişim alanında da yetersizlikler vardır.
- ✘ Motor gelişim fiziksel gelişme ve büyüme ile bağlantılı olarak olgunlaşmaktadır.
- ✘ Zihinsel engelliliği olan çocuklarda genellikle metabolik ve endokrin bozukluklara ya da genetik mutasyonlara bağlı olarak fiziksel büyüme ve gelişme normal akranlarının gerisindedir.
- ✘ Bu durum kaba ve ince motor beceriler ile el-göz koordinasyonunu da etkilemektedir.
- ✘ Zihinsel engelliliği olan çocukların sahip olduğu zayıf kaslar ve gevşek eklemler, yaşamlarının ilk yıllarından başlayarak motor gelişime ait basamaklara ulaşmada gecikmelere neden olmaktadır.
- ✘ Araştırmalarda, zihinsel engelliliği olan çocukların sosyal gelişimindeki yetersizliklerinden dolayı fiziksel aktivitelere katılmada güçlük çektikleri ya da çok az katılımlarının olması ve bu durumun da çocukların motor performanslarını olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir.
- ✘ Zihinsel engelliliği olan çocukların motor performansları zihinsel engelliliğin türüne ve derecesine göre de farklılıklar göstermektedir.
- ✘ Down Sendromlu çocukların motor becerilerinin hem normal çocuklardan hem de benzer zeka düzeyinde olan ancak Down Sendromlu olmayan diğer zihinsel engelli çocuklardan daha yavaş olduğu ortaya çıkmıştır.
- ✘ Down Sendromlu çocukların gevşek kas tonusu, kaslarındaki zayıflık ve eklemlerde normalden çok daha fazla esneklik gibi motor gelişimin normal seyrini etkileyen problemler vardır. Bu problemler Down Sendromlu çocukların tüm hareketlerini etkilemekte, normal dışı duruşlar ve yürümede bozukluklar meydana getirmektedir.
- ✘ İlk yılda motor gelişimleri oldukça yavaş olup ilk yılın sonunda çok seyrek olarak oturmayı başatabilmektedirler.

- ✘ Ayakta durma, sıralama ve yürüme arasında normalden daha uzun bir zaman aralığı bulunmaktadır. Down'lu çocuklar genellikle 3 yaş civarında yürümeye başladıkları görülür.
- ✘ Zihinsel engelli çocukların motor gelişim özellikleri şöyledir: Bu çocukların, az troid salgısı nedeniyle bedeni gelişmeleri tamamen duraklamış olabilir.
- ✘ Mongoloid tip zihinsel engelli çocuklar kısa boylu, çekik gözlü, ayak ve elleri etli, parmakları kısa, kalın veya kısa boyunlu, kulakları ve dili ufaktır.
- ✘ El ayakları ve tabanları etli ve düz olup, izleri belirgin derecede farklı olması nedeniyle bu özellikleri ile de tanımak mümkündür.
- ✘ Hidrosefaller ve benzerlerinin başları belirgin şekilde büyüktür.
- ✘ Mikrosefallerin başları belirgin derecede küçüktür.
- ✘ Zihinsel engelli çocuklar da diş deformasyonları daha fazladır. Diş düzeninde anormallikler vardır. Diş çürümeleri sıklıkla görülür.
- ✘ Bedeni gelişim daha ağırdır. Yaşıtlarından daha zayıf ve kuvvetsizdir.
- ✘ Zihinsel Engelli çocuklar yaşlılarına karşılaştırdıklarında daha sık hastalanırlar. Görme işitme gibi ek bedeni özürler daha sık görülür.
- ✘ Psiko-motor alanlarda da belirli derecede gerilik gösterirler. Büyük ve küçük kaslarını kullanmada güçlük yaşarlar.
- ✘ El göz işbirliği geç ve güç sağlanır.
- ✘ Ritimlere uymada zorlukları çoktur.
- ✘ Ritim hareketlerine alıştırmak çok alıştırma ve olumlu teşvik etmeyi gerektirir.

Z.E.Ç. SOSYAL VE DUYGUSAL GELİŞİM

- ✘ Zihinsel engelli olan kişi olumsuz geçmiş yaşantıları ve sınırlı zihinsel kapasiteleri nedeniyle kaygı ve engellenmişlik duygularını daha yoğun yaşayabilmektedir.
- ✘ Ayrıca yine sınırlı zihinsel yeteneklerinin yol açtığı başarısız yaşantılar bireyde başarısızlık beklentisinin pekişmesine neden olmaktadır.
- ✘ Zihinsel engelli çocukların sosyal ve duygusal özellikleri şöyledir;
- ✘ Kendilerinden yaşça küçük olanlarla ilişki kurarlar. Yakın çevresindekilerle kolayca dostluk kuramazlar.
- ✘ Kursalar bile dostluklarını uzun süre devam ettiremezler. Kolayca küser ve dostluklarını sona erdirirler.

- ✘ Yalnızlığı tercih etme eğilimleri vardır.
- ✘ Sosyal ilişkilerinde grupta daima başkalarına tabi olma eğilimleri vardır.
- ✘ Oyun ve toplum kurallarına uymakta zorluk çekerler.
- ✘ Kuralları güç oyunlara ve sosyal etkinliklere katılmak istemezler.
- ✘ Fiziki görünüşlerinde ve giyim ve kuşamlarında değişiklik gösterirler.
- ✘ Oturuşlarında, yürüyüşlerinde, giyimlerinde, fiziki görünüşlerinde rehberlik ve yardıma ihtiyaç duyarlar.
- ✘ Sosyal durumlara kendi kendilerine uymada zorluk çekerler.
- ✘ Uyum sağlayacak uygun çözüm yolları bulamazlar.
- ✘ Bol bol sosyal yaşantılar sağlamak, uyumu zor durumların basitleştirilmesi uyumu arttırıcı bir tedbir olabilir.

Z.E.Ç. DİL GELİŞİM

- ✘ Konuşmaya genellikle akranlarından daha geç başlamakta, özürlerinin şiddetine bağlı olarak yavaş ilerlemektedirler.
- ✘ Dil ve konuşma problemleri vardır. Ses ve artikülasyon bozuklukları normal çocuklardan daha sık görülmektedir.
- ✘ Yaşlıları olan normal çocuklarla anlaşmada zorluk yaşarlar. Kendi seviyelerinde konuşan küçük çocuklarla ilişki kurarlar ve anlaşabilirler.
- ✘ Geç konuşmaya başlama zihinsel engellikte konusunda en belirgin etmen olup şüphe gerektirir.
- ✘ Duygu ve düşüncelerini açık ve bağımsız olarak ifade edemezler. Yavaş konuşma gelişimi zayıf bellek yeni durumlara uyma, basit algı ve kavramlara sahip olduklarından duygu ve düşüncelerini bağımsız olarak açıkça anlatamazlar.
- ✘ Bu çocuklara kendilerini ifade etme olanaklarının verilmemiş olmasından kaynaklanabilir.
- ✘ Duygu ve düşüncelerini kelimelerle veya kısa cümlelerle belirtirler. Sık sık teşvik ve doğruluğunun tasdikini beklerler.
- ✘ Genelde zihinsel engel gösterenler, özellikle zihinsel engellilikleri hafif derecede olanlar, dil ve konuşmayı zihinsel engel göstermeyenlerin geçtiği basamaklardan geçerek elde ederler.

- ✘ Fakat bu basamaklardan geçiş hızları yavaştır.

KAYNAŖTIRMA

- ✘ KaynaŖtırma; Akranlarından anlamlı farklılık gösteren öğrencinin, akranları ile aynı eğitim ortamında tutularak doğru davranışlar kazanmasını hedefleyen bir uygulamadır.
- ✘ KaynaŖtırma öğrencisi için sınıf öğretmenleri tarafından, bireyin düzeyi esas alınarak eğitim planı hazırlanır.
- ✘ Bu plan sınıf içinde uygulandıktan sonra aile sürece dâhil edilerek evde de aynı çalışmaların desteklenmesi gerekir.
- ✘ Sosyal ortamlarda doğru davranışlar oluşturmak için ailenin sürece dâhil olma zorunluluğu vardır.

Unutulmamalıdır ki, kaynaŖtırma uygulamalarında ailenin katkısı sınıf içi ile eşdeğerde olmalıdır.

